

संस्कृत/Sanskrit RVVP/25/9-1	वेद भूषण चतुर्थ वर्ष / Veda Bhushan Fourth Year कक्षा 9वीं / पूर्व मध्यमा - I / Class 9 th / Purv Madhyama - I	Model Paper -A
---------------------------------	--	----------------

**आदर्श प्रश्नपत्र / Model Que. Paper : I/24-25/ संस्कृत /
वेद भूषण चतुर्थ-वर्ष / Veda Bhushan Fourth Year/
कक्षा 9वीं / पूर्व मध्यमा - I / Class 9th / Purv Madhyama - I
वर्ष / Year 2024-25
विषय - संस्कृतम्**

समय:- 3 होरा:

पूर्णाङ्कः:- 100

सामान्यनिर्देशाः-

- कृपया सम्यक्तया परीक्षणं कुर्वन्तु यत् अस्मिन् प्रश्नपत्रे 14 पृष्ठानि तथा च 13 प्रमुखाः प्रश्नाः सन्ति।
- अस्य प्रश्नपत्रस्य पठनाय 15 निमेषः निर्धारिताः सन्ति। अस्मिन् अवधौ केवलं प्रश्नपत्रं पठनीयं किमपि उत्तरं न लेखनीयम्।
- अस्मिन् प्रश्नपत्रे चत्वारः खण्डाः सन्ति-

क.	खण्डः	अपठितावबोधनम्	20 अङ्काः
ख.	खण्डः	रचनात्मककार्यम्	15 अङ्काः
ग.	खण्डः	अनुप्रयुक्तव्याकरणम्	25 अङ्काः
घ.	खण्डः	पठितावबोधनम्	40 अङ्काः
- सर्वेषां प्रश्नानामुत्तराणि संस्कृतेन लेखनीयानि।
- प्रश्नानां निर्देशाः ध्यानेन अवश्यं पठनीयाः।

क खण्डः

(अपठितावबोधनम्- 20 अङ्काः)

- अधोलिखितम् अपठितगद्यांशं पठित्वा प्रदत्तप्रश्नानामुत्तराणि पूर्णवाक्येन लिखत -

दाक्षिणात्ये जनपदे महिलारोष्यं नाम नगरम् आसीत्। तस्य समीपे एकः महान् वटवृक्षः आसीत्। तत्र चित्रग्रीवः नामकः कपोतराजः सकुटुम्बः निवसति स्म। एकदा जालतण्डुलहस्तः एकः व्याधः तत्र आगच्छत्। वृक्षस्य अधः जालं प्रासारयत्। उपरि च तण्डुलान् अक्षिपत्। ततः दूरं गत्वा निभृतः स्थितः। ततः कपोतशावकाः तण्डुलान् दृष्टवन्तः। तान् भक्षयितुम् उद्यताः कपोतशावकाः जाले एव बद्धाः अभवन्। ते सर्वे जालात् बहिः आगन्तुं जालस्य भेदनाय च परिश्रमम् अकुर्वन्। तदा चित्रग्रीवः तान् अवदत् - "अहो न भेदितव्यम्। यूयं सर्वे मिलित्वा पाशं नीत्वा उत्पतत।" तदा सपाशजालाः कपोताः उदपतन्। तस्य वनस्य एकस्मिन् भूभागे चित्रग्रीवस्य सुहृद् हिरण्यकः अवसत्। चित्रग्रीवः कपोतैः सह तस्य बिलसमीपे अवातरत्। हिरण्यकः पाशम् अकृन्तत्। एवं ते कपोताः पुनः मुक्ताः।

संस्कृत/Sanskrit RVVP/25/9-1	वेद भूषण चतुर्थ वर्ष / Veda Bhushan Fourth Year कक्षा 9वीं / पूर्व मध्यमा - I / Class 9 th / Purv Madhyama - I	Model Paper -A
---------------------------------	--	----------------

(अ) एकपदेन उत्तरत।

1 × 5 = 5

अ. नगरस्य नाम किम् ?

आ. कपोतराजस्य नाम किम् ?

इ. चित्रग्रीवस्य सुहृद् कः आसीत् ?

ई. कः पाशम् अकृन्तत् ?

उ. के पुनः मुक्ताः ?

(आ) पूर्णवाक्येन उत्तरत।

2 × 5 = 10

अ. चित्रग्रीवः तान् किम् अवदत् ?

संस्कृत/Sanskrit RVVP/25/9-1	वेद भूषण चतुर्थ वर्ष / Veda Bhushan Fourth Year कक्षा 9वीं / पूर्व मध्यमा - I / Class 9 th / Purv Madhyama - I	Model Paper -A
---------------------------------	--	----------------

आ. एकः महान् वटवृक्षः कुत्र आसीत् ?

इ. के तण्डुलान् दृष्टवन्तः?

ई. के बिलसमीपे अवातरत् ?

उ. ते सर्वे किमर्थं परिश्रमम् अकुर्वन् ?

(इ) अस्य अनुच्छेदस्य कृते उपयुक्तं शीर्षकं संस्कृतेन लिखत। (द्वित्रिशब्दात्मक-वाक्यम्)

1

(ई) निर्देशानुसारं उत्तरत। (केचन चत्वारः)

1 × 4 = 4

अ. 'तान् भक्षयितुम् उद्यताः कपोतशावकाः जाले एव बद्धाः अभवन्' अस्मिन् वाक्ये 'अभवन्' इति क्रियापदस्य कर्तृपदं किम्?

क) कपोतशावकाः

ख) जले

ग) बद्धाः

घ) भक्षयितुम्

संस्कृत/Sanskrit RVVP/25/9-1	वेद भूषण चतुर्थ वर्ष / Veda Bhushan Fourth Year कक्षा 9वीं / पूर्व मध्यमा - I / Class 9 th / Purv Madhyama - I	Model Paper -A
---------------------------------	--	----------------

आ. 'एकदा जालतण्डुलहस्तः एकः व्याधः तत्र आगतः' अस्मिन् वाक्ये 'जालतण्डुलहस्तः' इति पदस्य विशेष्यपदं किम्?

क) एकः

ख) व्याधः

ग) तत्र

घ) आगतः

इ. 'निषादः' इत्यर्थे किं पदम् अनुच्छेदे प्रयुक्तम्?

क) कपोताः

ख) सकुटुम्बः

ग) मिलित्वा

घ) व्याधः

ई. 'उपरि' इति पदस्य किं विलोमपदम् अनुच्छेदे प्रयुक्तम्?

क) एकदा

ख) अधः

ग) दृष्ट्वा

घ) मुक्ताः

ख खण्डः

(रचनात्मककार्यम्- 15 अङ्काः)

2. स्वविद्यालयस्य प्रधानाचार्याय दिनद्वयस्य रुग्णतावकाशार्थं प्रार्थनापत्रं लिखत ।

1×5 = 5

संस्कृत/Sanskrit RVVP/25/9-1	वेद भूषण चतुर्थ वर्ष / Veda Bhushan Fourth Year कक्षा 9वीं / पूर्व मध्यमा - I / Class 9 th / Purv Madhyama - I	Model Paper -A
---------------------------------	--	----------------

---

3. अधः चित्रं दृष्ट्वा मञ्जूषायां प्रदत्तशब्दानां साहाय्येन पञ्च वाक्यानि संस्कृतेन लिखत। 1 × 5 = 5

(मञ्जूषा- उद्यानम्, बालः, खेलतः, बाला, करोति, पश्यति, वृक्षः, चित्रम्, रचयति, उपविशति, दोलायाम्, पादकन्दुकेन)

संस्कृत/Sanskrit RVVP/25/9-1	वेद भूषण चतुर्थ वर्ष / Veda Bhushan Fourth Year कक्षा 9वीं / पूर्व मध्यमा - I / Class 9 th / Purv Madhyama - I	Model Paper -A
---------------------------------	--	----------------

4. अधोलिखितानि वाक्यानि संस्कृतभाषया अनूद्य लिखत। 1 × 5 = 05

अ. संस्कृत देवभाषा है।

Sanskrit is a devine language.

आ. यह भाषा सभी भाषाओं की जननी है।

This language is the mother of all languages.

इ. इस भाषा में अनेक ग्रंथ हैं।

There are many texts in this language.

ई. मोहन राम से सुंदर है।

Mohan is beautiful than Ram.

उ. बालक को दौड़ना नहीं चाहिए।

Boy must not have run.

संस्कृत/Sanskrit RVVP/25/9-1	वेद भूषण चतुर्थ वर्ष / Veda Bhushan Fourth Year कक्षा 9वीं / पूर्व मध्यमा - I / Class 9 th / Purv Madhyama - I	Model Paper -A
---------------------------------	--	----------------

ग खण्डः

(अनुप्रयुक्त व्याकरणम् - 25 अङ्काः)

5. अधोलिखितपदानां विग्रहवाक्यपूर्वकं समासं निर्दिशत - 1 × 5 = 05

	विग्रहः	समासनाम
अ. निर्वनम्	.....	.....
आ. उपवनम्	.....	.....
इ. अधिहरि	.....	.....
ई. वानरमकरौ	.....	.....
उ. दिवसेश्वरः	.....	.....

6. अधोलिखितानां वाक्यानां प्रयोग परिवर्तनं कुरुत - 1 × 5 = 05

अ. जनः ग्रामं गच्छति ।

आ. रामेण पुस्तकं पठ्यते ।

इ. बालकाः फलानि खादन्ति ।

ई. गायकः मधुरं गीतं गायति ।

संस्कृत/Sanskrit RVVP/25/9-1	वेद भूषण चतुर्थ वर्ष / Veda Bhushan Fourth Year कक्षा 9वीं / पूर्व मध्यमा - I / Class 9 th / Purv Madhyama - I	Model Paper -A
---------------------------------	--	----------------

उ. धेनुभिः दुग्धं दीयते ।

---

7. अधोलिखितपदानां प्रकृतिप्रत्ययौ विभजत - 1 × 5 = 05

प्रकृतिः

प्रत्ययः

अ. पठित्वा	.....	.....
आ. पठनीयः	.....	.....
इ. दार्शनिकः	.....	.....
ई. पठितवान्	.....	.....
उ. दातुम्	.....	.....

8. अधोलिखितानां शब्दानां सन्धिविच्छेदं कुरुत - 1 × 5 = 05

सन्धिविच्छेदः

अ. चैव	..... + ...
आ. देवेन्द्रः	..... + ...
इ. जलान्तेः	..... + ...
ई. सूर्योदयः	..... + ...
उ. कोऽयं	..... + ...

9. अधोलिखितेषु रेखांकितपदेषु विभक्तिं तत् कारणञ्च लिखत - 1 × 5 = 05

अ. छात्राय चाकलेहं रोचते ।

संस्कृत/Sanskrit RVVP/25/9-1	वेद भूषण चतुर्थ वर्ष / Veda Bhushan Fourth Year कक्षा 9वीं / पूर्व मध्यमा - I / Class 9 th / Purv Madhyama - I	Model Paper -A
---------------------------------	--	----------------

आ. राजमार्गम् अभितः वृक्षाः सन्ति।

इ. बालकः सिंहात् विभेति।

ई. सः जटाभिः तापसः दृश्यते।

उ. श्री हरये नमः।

घ खण्डः

(पठितावबोधनम्- 40 अङ्काः)

10. अधोदत्तान् श्लोकान् पठित्वा प्रश्नानां समाधानानि लिखन्तु-

1 × 5 = 05

विद्या ददाति विनयं विनयाद्याति पात्रताम् ।

पात्रत्वाद् धनमाप्नोति धनाद्धर्मं ततः सुखम् ॥

जलबिन्दुनिपातेन क्रमशः पूर्यते घटः।

स हेतुः सर्वविद्यानां धर्मस्य च धनस्य च ॥

प्रारभ्यते न खलु विघ्नभयेन नीचैः प्रारभ्य विघ्ननिहता विरमन्ति मध्याः।

विघ्नैः पुनः पुनरपि प्रतिहन्यमानाः प्रारब्धमुत्तमजना न परित्यजन्ति ॥

अ. विद्या नाम कीदृशं धनम् अस्ति ?

संस्कृत/Sanskrit RVVP/25/9-1	वेद भूषण चतुर्थ वर्ष / Veda Bhushan Fourth Year कक्षा 9वीं / पूर्व मध्यमा - I / Class 9 th / Purv Madhyama - I	Model Paper -A
---------------------------------	--	----------------

आ. क्रमशः जलबिन्दुनिपातेन किं भवति ?

इ. विद्या किं ददाति ?

ई. पुरुषाः कति विधाः भवन्ति ?

उ. नीचैः जनैः केन कारणेन कार्यं न प्रारभ्यते ?

---

11. अधोलिखित प्रश्नानाम् उत्तरं 25-30 शब्दैः उत्तरत - $2 \times 5 = 10$

अ. गद्यपद्यमयं काव्यं किम् ?

आ. कर्मणि प्रयोगे कर्ता कस्यां विभक्तौ भवति ?

इ. वाक्यनिर्माणे प्रयोगाः कतिविधाः ?

संस्कृत/Sanskrit RVVP/25/9-1	वेद भूषण चतुर्थ वर्ष / Veda Bhushan Fourth Year कक्षा 9वीं / पूर्व मध्यमा - I / Class 9 th / Purv Madhyama - I	Model Paper -A
---------------------------------	--	----------------

ई. तरवः कदा नम्राः भवन्ति ?

उ. छन्दौ कति गणाः भवन्ति ?

---

12. अधोलिखित प्रश्नानाम् उत्तरं 40-50 शब्दैः उत्तरत - $3 \times 4 = 12$

अ. केयूराणि न .....भूषणं भूषणम् ।। श्लोकं प्रपूर्यताम् ।

आ. अष्टौ स्त्रीप्रत्ययाः के ?

संस्कृत/Sanskrit RVVP/25/9-1	वेद भूषण चतुर्थ वर्ष / Veda Bhushan Fourth Year कक्षा 9वीं / पूर्व मध्यमा - I / Class 9 th / Purv Madhyama - I	Model Paper -A
---------------------------------	--	----------------

इ. श्लोके षष्ठं..... मन्ययोः श्लोकस्य पूर्तिं कृत्वा सार्थं लिखत ?

ई. इन्द्रवज्रा छन्दस्य लक्षणम् उदाहरणं च लिखत?

संस्कृत/Sanskrit RVVP/25/9-1	वेद भूषण चतुर्थ वर्ष / Veda Bhushan Fourth Year कक्षा 9वीं / पूर्व मध्यमा - I / Class 9 th / Purv Madhyama - I	Model Paper -A
---------------------------------	--	----------------

13. अधोलिखित प्रश्नानाम् उत्तरं 120-150 शब्दैः उत्तरत -

4 × 2 = 8

अ. श्लेषयमकयोः भेदः सलक्षणं सोदाहरणं स्पष्टयत ।

संस्कृत/Sanskrit RVVP/25/9-1	वेद भूषण चतुर्थ वर्ष / Veda Bhushan Fourth Year कक्षा 9वीं / पूर्व मध्यमा - I / Class 9 th / Purv Madhyama - I	Model Paper -A
---------------------------------	--	----------------

आ. पुण्यभूमे: भारतस्य चतुर्दिक्षु स्थितानां मुख्यानां पीठानां च परिचयपूर्वकं मन्दिराणां, देवानां च दश नामानि लिखत ।
